

SCHEMA STAGES IN GRENSOVERSCHRIJDENDE CONTEXT- STAGE BINNEN DE EER¹

1.ALGEMENE INFO

1.1.Verordening 883/2004 en Verordening 987/2009

De stagiairs (« kleine statuten ») kunnen zich in een grensoverschrijdende situatie vinden die valt onder de Europese verordeningen betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels (n°883/2004 en 987/2009) waarbij het socialezekerheidsstelsel dat op hen van toepassing is wordt bepaald op basis van regels en principes van deze verordeningen.

De basisregel is dat een persoon slechts onderworpen kan worden onderworpen aan de socialezekerheidswetgeving van één lidstaat.²

Twee hypothesen zijn mogelijk:

A.de lidstaat waar de stage doorgaat stelt de stage niet gelijk met werkzaamheden in loondienst

- ➔ Toepassing van artikel 11,3,e van de verordening 883/2004 => dekking arbeidsongeval conform de wetgeving van de lidstaat van de woonplaats van de stagiair
  - ➔ Vaststelling van de woonplaats gebeurt conform artikel 11 van de verordening 987/2009
    - Vb. Er zijn verschillende scenario's mogelijk : De woonplaats van de stagiair wordt vastgesteld rekening houdende met verschillende elementen zoals de bron van inkomsten, de huisvestingsituatie enz
- 👉 Dit is niet van toepassing in België. In België wordt de stage gelijkgesteld met werkzaamheden in loondienst (zie hypothese B)

---

¹ De lidstaten van de EU, Zwitserland (sinds 1 april 2012) en IJsland, Liechtenstein en Noorwegen (sinds 1 juni 2012) vallen onder het toepassingsgebied van de Verordening 883/2004.

² Artikel 11,1 Verordening 883/2004.

B.de lidstaat waar de stage doorgaat stelt de stage gelijk met werkzaamheden in loondienst

→ Toepassing van artikel 11,3,a van de verordening 883/2004 => dekking arbeidsongeval conform de wetgeving van de lidstaat waar de stage doorgaat

Vb. Als de stage in België plaatsvindt is het Belgisch sociaal zekerheidsrecht van toepassing op hun situatie en genieten de stagiairs van een dekking voor arbeidsongevallen conform de Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 (AOW). In België worden stagiairs door de dekking in het (verplicht) algemeen stelsel van de sociale zekerheid van de werknemers, immers gelijkgesteld met werknemers en de onderwijsinstellingen met werkgevers³.

1.2. Verordening EU nr. 1231/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot uitbreiding van Verordening (EG) nr. 883/2004 en Verordening (EG) nr. 987/2009 tot onderdanen van derde landen die enkel door hun nationaliteit nog niet onder deze verordeningen vallen.⁴

Verordening 883/2004 en Verordening 987/2009 zijn sinds 1 januari 2011 ook van toepassing op de onderdanen van derde landen die alleen door hun nationaliteit nog niet onder die verordeningen vallen, alsmede op hun gezinsleden en nabestaanden, mits zij legaal op het grondgebied van een lidstaat verblijven en zich in een situatie bevinden waarbij minstens 2 lidstaten zijn betrokken.

Voorbeeld: Een Colombiaan die legaal in België woont met zijn gezin en werkzaamheden uitvoert in een bedrijf in Nederland zal genieten van de sociale zekerheidsdekking conform de verordeningen betreffende de coördinatie.

1.3. Detachering

In artikel 12, lid 1 van de Verordening 883/2004 is voorzien in een specifieke regel die afwijkt van de algemene regel die stelt dat het bevoegd stelsel deze is van de plaats waar de werkzaamheden worden uitgevoerd (art.11.3a)

De detachering is verplicht zodra er wordt voldaan aan de grondvoorwaarden.⁵

Een Belgische stagiair die een stage volgt in een lidstaat voor rekening van de onderwijsinstelling **moet** door deze onderwijsinstelling worden gedetacheerd. De stagiair blijft dan onderworpen aan de Belgische sociale zekerheidswetgeving mits naleving van de grondvoorwaarden voor detachering.

---

³ Artikel 5 van de Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971.

⁴ Deze uitbreiding geldt echter niet voor Denemarken, Zwitserland, IJsland, Noorwegen en Liechtenstein en het Verenigd Koninkrijk.

⁵ Arrest HJEU van 14 oktober 2010 uitgesproken in de zaak van DELFT (C-345/09).

Dit geldt ook in omgekeerde zin, met name een stagiair uit een andere lidstaat die in België een stage volgt zal onderworpen blijven aan de sociale zekerheidswetgeving van het uitsturende werkland als zij/hij wordt gedetacheerd door dat land. Let wel, indien een stage in de lidstaat niet wordt gelijkgesteld met werkzaamheden in loondienst, kan de stagiair niet worden gedetacheerd naar België en geldt de Belgische sociale zekerheidswetgeving die enkel voorziet in een dekking voor beroepsrisico's (dus voor arbeidsongevallen en beroepsziekten).⁶

De bevoegde sociale zekerheidsinstelling zal, wanneer alle grondvoorwaarden van de detachering zijn vervuld, een attest van "Toepasselijke wetgeving" A1 afleveren waarmee wordt bewezen dat de betrokken stagiair zijn gewoontelijke sociale zekerheidsregime van de uitsturende staat behoudt.

De onderwijsinstelling moet de RSZ op de hoogte brengen van de situatie van detachering en kan een A1-attest vragen via de portaalwebsite van de RSZ: https://www.socialsecurity.be/site_nl/employer/applics/gotot/index.htm.

Na afloop van 24 maanden kan, wanneer de tijdelijke zending van de stagiair (= gelijkgesteld met een werknemer) niet beëindigd is en de detacheringsvoorwaarden nog altijd vervuld zijn, een verlenging van de detacheringsperiode worden toegekend met wederzijds akkoord tussen de bevoegde sociale zekerheidsinstellingen van de betrokken landen.)

De onderwijsinstelling dient erop toe te zien dat het A1-attest wordt aangevraagd en wordt meegedeeld aan de Belgische arbeidsongevallenverzekeraar.

De meerderheid van de buitenlandse stages van de Belgische studenten voldoen aan de detacheringsvoorwaarden.

1.4. Sociale zekerheidsdekking van de buitenlandse stagiairs als de Belgische socialezekerheidswetgeving van toepassing is

a. Algemeen

Bij toepassing van de Belgische sociale zekerheidswetgeving conform de bindende Europese aanwijzingsregels geniet de buitenlandse stagiair ENKEL van een dekking voor beroepsrisico's (dus voor arbeidsongevallen en beroepsziekten). **Het is niet mogelijk om aan te sluiten bij de Belgische ziektekostenverzekering.**

b. Uitzondering : kosteloze dekking door niet bevoegde lidstaat (arrest C-95/18 Van den Berg en Giesen van 19 september 2019 HVJ-EU⁷)

De buitenlandse stagiair kan eventueel genieten van een dekking, van bijvoorbeeld de gezondheidszorgen, in de zendstaat ALS deze lidstaat in de eigen wetgeving bepaalt dat personen dekking kunnen genieten en dit kosteloos en zonder enige financiële vergoeding (de betaling van de rsz-bijdragen en dus de dekking van de sociale zekerheid kan immers slechts in één land plaatsvinden).

---

⁶ In Nederland wordt een stage niet gelijkgesteld met werkzaamheden in loondienst. Detachering is dus niet mogelijk voor Nederlandse studenten met stage in België.

⁷ Arrest van het Europees Hof van Justitie C-95/18 Van den Berg en Giesen van 19 september 2019

Bij gebrek aan dekking in een sector van het nationale algemene socialezekerheidsstelsel (in het bevoegde land op grond van de Europese aanwijzingsregels of in het land dat gratis dekking biedt zonder bevoegd te zijn) kan de stagiair informeren naar de mogelijkheid van een gemeenrechtelijke/particuliere dekking in deze sector waar hij/zij niet gedekt kan worden.

Vb. Een Nederlandse student die stage volgt in een onderneming op Belgische grondgebied zal enkel genieten van een dekking voor beroepsrisico's (arbeidsongevallen en beroepsziekten). Hij zal niet genieten van een dekking voor ziektekosten omdat niet wordt voldaan aan de wettelijke voorwaarden van de Belgische regeling inzake geneeskundige verzorging.⁸ Nederland KAN echter in haar wetgeving voorzien dat de Nederlandse stagiair toch van een dekking voor ziektekosten blijft genieten en dit kosteloos.

2.PRAKTISCHE TOEPASSING

Steeds twee stappen te ondernemen om te bepalen welke wetgeving effectief dient te worden toegepast.

Stap 1. Bepalen van de toepasbare wetgeving:

→ wordt bepaald door gebruik van de toewijzingsregels van de verordening 883/2004 ofwel toepassing van artikel 11, 3, e (= wetgeving van de woonplaats, maar kan niet voor een stage in België) ofwel artikel 11,3, a (= wetgeving van de stageplaats, geldt voor stages in België)

Stap 2. De toegepaste wetgeving:

→ raadplegen van de wetgeving van de bevoegde lidstaat voor exacte voorwaarden dekking voor een arbeidsongeval.

Deze twee stappen zijn enkel van belang als detachering niet van toepassing is.

2.1.Buitenlandse student binnen de EER volgt een stage in een onderneming in België.

Algemene regel: Toepassing van de wetgeving van de lidstaat waar de werkzaamheden worden uitgevoerd (=artikel 11,3 a van de verordening 883/2004).	<u>Vb.</u> Een student woont en studeert in Spanje voor architect en komt voor twee weken een stage volgen in een onderneming (architectenbureau RSP) in Brussel. →Stap 1: Toepassing artikel 11,3,a = wetgeving van de stageplaats= België Arbeidsongevallenwet is van toepassing →Stap 2: Onderwijsinstelling in Spanje moet een arbeidsongevallenverzekering bij een verzekeringsonderneming in België afsluiten + aangifte dimona STG bij de RSZ
---	---

⁸ Artikel 32 van de Wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen gecoördineerd op 14 juli 1994.

	<p>→ Onderneming in België mag stage enkel toelaten bij bewijs van verzekering voor AO door de onderwijsinstelling in Spanje</p>
<p><u>Uitzonderingsregeling:</u></p> <p>Detachering -> Toepassing van de wetgeving van het detacherende land</p> <p>Enkel mogelijk als stage in zendlidstaat wordt gelijkgesteld met werkzaamheden in loondienst en er voldaan is aan de detacheringvoorwaarden.</p>	<p><u>Vb.</u> Een student woont en studeert in Spanje voor boekhouder. Voor zijn stage in een onderneming (Danone) in Brussel wordt hij /zij gedetacheerd door zijn onderwijsinstelling in Spanje.</p> <p>→ De Spaanse sociale zekerheidswetgeving is van toepassing.</p> <p>→ Dekking van het arbeidsongeval in België conform de geldende regels in Spanje.</p> <p>→ Spaanse student moet het A1 attest voorleggen aan de onderneming in België voorafgaand aan de stage.</p>

2.2. Een student aan een onderwijsinstelling in België volgt een stage in een onderneming binnen de EER

<p><u>Algemene regel:</u></p> <p>Toepassing van de wetgeving van de lidstaat waar de werkzaamheden worden uitgevoerd (=artikel 11,3a van de verordening 883/2004).</p>	<p><u>Vb.</u> Een student economische wetenschappen aan de VUB volgt een stage voor 3 maanden in een onderneming (Geox) in Italië.</p> <p>→ Stap 1: Wetgeving van de stageplaats= Italië Toepassing Italiaanse sociale zekerheidswetgeving. Als de stagiair wordt gelijkgesteld met een werknemer dan toepassing van artikel 11,3,a). Als de stagiair <u>niet</u> wordt gelijkgesteld met een werknemer dan toepassing van artikel 11,3 e) (= toepassing van de wetgeving van het land van woonplaats). Afhankelijk van de elementen conform artikel 11 van de verordening 987/2009 kan de woonplaats België zijn of in Italië MAAR er kan maar één woonplaats zijn.</p> <p>→ Stap 2: De stagiair geniet van een dekking voor arbeidsongevallen conform de Italiaanse regels of de Belgische Regels in functie van de toepasbare wetgeving vastgelegd in stap 1.</p>
--	---

	<p>OPMERKING: Als de dekking voor arbeidsongevallen in de Italiaanse socialezekerheidswetgeving beperkter is dan deze in de arbeidsongevallenwet kan de VUB voorzien in een bijkomende dekking naar gemeen recht voor de stagiair (maar het is geen verplichting).</p>
<p><u>Uitzonderingsregeling:</u></p> <p>Detachering - Toepassing van de wetgeving van het detacherende land</p> <p>Voor de Belgische stagiairs wordt dit in de praktijk de regel, want quasi alle Belgische stagiairs voldoen aan de detacheringsvoorwaarden.</p>	<p><u>Vb.</u> Een student sociale wetenschappen aan de VUB wordt gedurende 3 maanden door de VUB gedetacheerd voor een stage in een onderneming (onderzoekscentrum PVV) in Italië.</p> <ul style="list-style-type: none"> → Arbeidsongevallenwet is van toepassing → VUB moet de arbeidsongevallenverzekering afsluiten + aangifte dimona STG bij de RSZ → VUB stelt verzekeraar in kennis van het A1 attest